

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

Het grote feest

(een kinderpreek)

Jongelui,

Wij ouderen hebben vandaag wat extra's in de kerk. Avondmaal. En daarom heb ik mijn best gedaan dat er voor jullie ook iets bijzonders is. De preek heb ik speciaal voor jullie gemaakt.

Het gaat een beetje over het avondmaal, maar dan over het avondmaal zoals we dat eens met zijn allen zullen vieren. Met alle kinderen van God van heel de wereld.

Als de Here Jezus is teruggekomen.

Bij elk avondmaal hier zeggen we dat al tegen elkaar: één keer zullen we het helemaal echt vieren. In de hemel. Met de Here Jezus erbij. En daar worden we dan erg blij van, als we daaraan denken.

En stel je dan eens voor dat er dan één grote tafel zal staan.

En dat in het midden de Here Jezus zal zitten. Zou jij dan wel naast Hem willen zitten? Heel dicht bij Hem? Misschien ben je daar wel te verlegen voor. En durf je niet goed. Terwijl je het toch eigenlijk best zou willen.

Zo gaat het met de grote mensen in de kerk ook. Ik ook.

Ik zou dat best willen. Maar tegelijk krijg ik een kleur als ik eraan denk, dat ik dat zou mo-

DOOR
H. DE JONG
AMSTERDAM

gen: Naast de Here Jezus zitten op het grote feest. Geweldig!

Nu ga ik jullie vertellen van twee mensen die dat ook zo heel erg graag wilden.

Grote mannen waren het al. Het waren twee broers. En de één wilde links en de ander wilde rechts van de Here Jezus zitten. Eens op het grote feest.

Maar ze durfden dat niet zelf te vragen aan de Heiland.

Toen zei hun moeder: zal ik het dan voor jullie vragen? En dat deed ze.

Eigenlijk een beetje gek, hè?

Maar grote mensen zijn soms net kleine kinderen. Ook grote mensen kruipen soms nog wel eens

achter hun moeder weg. Als kind moet je dan wel eens om zulke grote mannen lachen. Ze doen dan wel stoer, maar ze hebben soms ook maar een heel klein hartje.

Deze twee broers ook.

Maar wat ze wilden was wel erg mooi van ze. Daaraan kon je zien dat ze veel van de Here Jezus hielden.

Maar de andere discipelen vonden het helemaal niet mooi van ze. Die werden er boos om. Die zeiden: ja, zeg, dat zouden jullie zeker wel willen! Twee broers uit één gezin en dan allebei naast de Here Jezus zitten? Wat verbeelden jullie je wel!

Nou, dat was wel een beetje waar. Het was ook wel wat brutaal om zo voorgetrokken te willen worden.

Vlak naast de Here Jezus zijn maar twee plaatsjes vrij. Dat is niet veel. En dan allebei die plaatsjes te willen hebben, nee, dat is niet erg bescheiden.

Toch moet je niet denken dat de andere discipelen nou zoveel minder brutaal waren dan die twee.

Eigenlijk waren ze net zo gehaaid als die broers. Je zou tegen ze kunnen zeggen: wat je zegt, ben je zelf. Zo gaat dat vaker.

Iemand doet iets verkeerd en jij zegt: eh... dat mag niet! Maar dat zeg je dan niet omdat je het zo erg vindt, maar omdat jij dat verkeerde eigenlijk zelf had willen doen. Maar je was net te laat. De ander was je net te glad af. Of zo iets.

Daarom moeten we ook maar niet meedoen met de andere discipelen die zo boos waren op die twee. Dat boos worden was eigenlijk een beetje schijnheilig.

Nee, het is veel leuker om te letten op het mooie van die broers. Want: Dichtbij de Here Jezus willen zijn is erg mooi. Dan houd je erg veel van Hem. Eigenlijk hadden die tien moeten zeggen: hè, willen jullie dat zo graag? Wij ook!

Inhoud

- 113 Drs H. de Jong,
Het grote feest
- 114 J. M. Mudde,
Evangelisatie in onze
situatie (1)
- 116 Prof. dr H. J. Jager,
Radicaal (Een abc van
het Nieuwe Testament)
- 117 Drs P. J. van Kampen,
Op weg naar Chalcedon
(vervolg)
- 118 T. Hoekstra,
De ko-ho-ho-ning van
Hispanje

Laten we het met zijn allen aan Hem vragen. Hij heeft vast wel een fijne oplossing voor ieder van ons.

De Here Jezus heeft die twee vragende mannen met hun moeder geen standje gegeven.

Hij heeft niet boos gezegd: wat verbeelden jullie je wel!

Dat is altijd zo fijn bij de Here Jezus!

Als wij iets doen en er zit een mooie én een lelijke kant aan, dan gaat Hij altijd eerst op die mooie kant in.

De Here Jezus wil altijd eerst het goede opmerken. Dat wij Hem liefhebben, dat wil Hij vooral zien. Daar let Hij het allermeeest op.

En daarom gaat Hij gewoon op de vraag van de twee broers in. Hij zegt: Jullie willen dat nou zo graag, hè, en Ik kan het begrijpen, want het is ook mooi. Ik vind het Zelf ook mooi.

Maar hebben jullie wel bedacht, dat er ook iets moeilijks aan zit; aan dat zitten naast Mij?

Als je heel dicht bij Mij wilt zijn, weet je wie daar erg kwaad om wordt?

Precies, de duivel. Want die heeft een ontzettend grote hekel aan Mij.

En die kan het niet hebben als iemand uit liefde heel dicht bij Mij wil zijn.

Dan zegt hij: wacht even, dat zal ik hem eens afleren om van de

Landelijke Vergadering

De Landelijke Vergadering hoopt op 20 april a.s. weer bijeen te komen in „De Hoeksteen”, Weth. Beverstraat 165, Enschede.

Aan de orde komen de rapporten van de Commissie voor contact en samenspreking, sectie buitenland; een rapport inzake de Geref. Oecumenische Synode; een verslag van ds G. v. d. Brink en ds A. v. d. Dussen, die als waarnemers de G.O.S. te Chicago bijwoonden. Verder een verslag van ds H. J. v. d. Kwast en ds P. Veldstra over hun bezoek aan de synode van de Geref. Kerk in Zuid-Afrika.

Een schrijven van de Chr. Ref. Church in Amerika.

Verder staan op het voorlopig agendum: een voorstel van Doorn om de benoeming van waarnemers bij de Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel te heroverwegen; en het rapport van de gezangencommissie.

Here Jezus te houden! Ik ga maken dat wie Jezus lief heeft, het erg moeilijk krijgt in zijn leven. Zo moeilijk dat hij niet langer bij de Here Jezus wil horen.

Hebben jullie dat wel bedacht, vraagt Jezus, dat je, omdat je dit wilt, een heel moeilijk leven zult krijgen?

Ja hoor, zeiden Jaap en Jan (want zo heetten die broers: Jakobus en Johannes), ja hoor, zeiden ze, dat begrijpen we heel goed en dat hebben we er graag voor over.

Eigenlijk wisten ze niet goed wat ze zeiden. Maar het was wel weer heel mooi, dat ze het zeiden, dat ze zoveel over hadden voor de Here Jezus.

Maar het is waar: ze konden niet vermoeden wat het betekende dat het niet alleen maar iets fijns was, dat zitten naast Jezus.

Hadden ze dat wel gedaan dan zouden ze misschien wel wat voorzichtiger geweest zijn. Want je moet weten, dat deze twee broers later allebei door boze mensen dood gemaakt zijn omdat ze bij de Here Jezus hoorden.

De één toen hij nog een jonge vader was en de ander toen hij al een oude man geworden was. Allebei dood gemaakt.

De Here Jezus wist dat wel. Toen die twee zo vlot zeiden: ja, hoor, dat hebben we er graag voor over – toen keek Jezus hen wat langer dan gewoon aan en zei: ja, jullie zullen het inderdaad erg moeilijk krijgen omdat je bij Mij hoort. Maar wat die plaatsen betreft vlak naast Me, kijk, jongens, daar ga ik eigenlijk niet over. Dat zal nog een verrassing zijn wie daar komen te zitten. Toch heeft de Here Jezus toen verder nog iets gezegd waaruit we kunnen opmaken dat Hij er meer van wist. Want als we daar goed naar luisteren, merken we, dat er volgens Hem méér dan twee plaatsjes vlak naast Hem zijn.

Ik zei al: twee plaatsjes, dat is niet veel. Dan kunnen er op die mooiste plekjes maar twee zitten. Dat is weinig. Dan kunnen we daar maar beter helemaal niet naar verlangen. Want dan zullen wij toch wel teleurgesteld worden. Dan gaan anderen voor. Je vader of je moeder of de ouderlingen in de kerk.

Maar de Here Jezus heeft eigenlijk dit gezegd (en ik denk dat Hij daarbij lichtjes in zijn ogen had omdat Hij inwendig een beetje moest lachen – Hij zei: Wie het meest om de anderen denkt, die heeft de grootste kans op zo'n mooi plekje.

Ah, zeg je, hoe kan dat nou? Je moet juist om jezelf denken! Hoe krijg ik die plaats? Anders komt er toch niets van terecht? Zo gaat het toch altijd in het leven?

Als je niet aan jezelf denkt, kom je achteraan te staan.

Dan gaan anderen altijd weer voor en schiet er niets voor jou over.

Daarom moet je handig zijn en er juist bovenop zitten.

Nee, zegt de Here Jezus, het is toch echt zoals Ik je zeg.

Nog eens: Wie het meest om de anderen denkt, die heeft de grootste kans op zo'n mooi plaatsje.

Doe dat nou maar. Dan ben je een goede discipel van Mij. Want Ik doe dat ook.

Kijk maar naar Mij.

Hoe kom Ik op de eerste, de

mooiste, de beste plaats?

Daar in het midden? Hoe kom Ik daar?

Door voor Mezelf op te komen?

Door vooraan te dringen? Nee toch? Juist omgekeerd. Ik wil de laatste zijn.

Ik ga zelfs sterven voor jullie. Dat jullie maar in de hemel mogen komen.

Daar geef Ik Mijn leven voor. En zo kom Ik op de eerste plaats.

Nu, zo moeten jullie ook aan de anderen denken, je best doen voor de anderen, het goede zoeken voor de anderen, blij zijn om de anderen, bidden voor de anderen. En dan zal je merken dat ieder van jullie het mooiste plaatsje in de hemel krijgt dat er is.

Ah, dat kan niet, zeg je. Er is toch maar één plekje dat het

mooiste is?

Of misschien twee. Maar niet allemaal het mooiste plekje! Dat is onmogelijk.

Maar Ik zeg je: dat is toch waar. Want de hemel, dat is de plaats waar elk plekje het mooiste plekje is. Dat bestaat hier op aarde niet, daar heb je gelijk in.

Maar dat bestaat in de hemel wel.

Wij kunnen daar allemaal het mooiste plekje krijgen dat er is. We kunnen daar allemaal de eerste zijn. Als we hier de laatste hebben willen zijn.

En nu zal ik je nog uit de bijbel zelf voorlezen wat ik verteld heb.

Mattheüs 20 : 20-28.

Niet uit de kinderbijbel dus, maar echt in de grote-mensentaal. En dan zal je merken dat je er toch best wel wat van begrijpt.

Evangelisatie in onze situatie (1)

Het is inmiddels alweer enkele weken geleden, dat Ds H. de Jong in „Opbouw” enkele artikelen wijdde aan het evangelisatiewerk en de opstelling van christenen in „deze wereld en onze situatie”.¹⁾ Dit onderwerp is van belang en daarom hebben we de vrijmoedigheid om op deze artikelen een reactie te geven.

DOOR
J. M. MUDDÉ
APELDOORN

Wanneer we ons bezinnen op de evangelisatie in onze situatie, dan kunnen we met ds De Jong inzetten bij de constatering, dat het groot-schalige evangelisatiewerk weinig resultaten boekt. Ondanks de geweldige inspanningen en de grote financiële offers is het aantal buitenkerkelijken, dat zich tot onze Heiland bekeert gering. Wel is het zo, dat m.n. randkerkelijke leden en zoekende kerkelijke jongeren door die groot-scheepse acties weer meeleven en gelovige kerkleden zijn geworden.

Ziende op het geringe resultaat zeggen de medewerkers aan zulke acties wel: „Maar, er is toch gezaaid”. Dit zeggen zij terecht. Het moet ook zo gezegd worden. Toch neemt dit de noodzaak van een nadere bezinning niet weg en ds De Jong zet ons op een spoor.

Het spoor wordt vragenderwijs gewezen. Uitgaande van de situatie – onverschilligheid, die een uiterst geringe respons op de grootschalige acties in de hand werkt – en op grond van Jes. 8 : 16. 17 komt ds De Jong tot een kernvraag: „Zou dat niet kunnen, dat de Here God zijn aanzicht verborgen heeft voor Ne-

derland?” En deze vraag toespitsend op het evangelisatiewerk vraagt hij: „En dat de gemeente van Christus bij ons dus meer met een naar binnen gekeerd dan met een naar buiten gekeerd bestaan moet rekenen?” In zijn volgende artikel trekt ds De Jong deze lijn door. Nu tevens rekening houdend met de minderheidspositie van de christenen in onze samenleving bepleit hij een minderheidsstrategie: meer defensief dan agressief, meer met de daad dan door het woord. Puntsgewijs willen we op een en ander ingaan.

1. Overzien we de artikelen van ds De Jong, dan springt zijn inzet bij een analyse van de huidige situatie in het oog. Deze situatiegevoeligheid lijkt me in een bezinning op het evangelisatiewerk onontbeerlijk, tenminste, wanneer we de mens van deze tijd werkelijk willen bereiken. Toch wordt de visie van ds De Jong wel heel sterk door zijn analyse van de situatie bepaald

en gekleurd. Temeer, daar hij de huidige situatie koppelt aan Jes. 8 : 16. 17: „Bindt de getuigenis toe, verzegel de wet onder mijn leerlingen. En ik zal wachten op de Here...”. Wie hier vanuit gaat moet wel terecht komen bij een defensieve en wat het spreken betreft bijna passieve opstelling. Immers, waarom zullen wij nog actief aan evangelisatie doen, wanneer onze God, de enige die dat werk vruchtbaar kan doen zijn, zijn aangezicht verbergt? Wreekt zich hier niet de inzet bij de situatie, zo vragen wij ons af.

Daardoor komt nauwelijks tot uitdrukking, dat de gemeente van Christus *altijd*, in welke situatie dan ook, een missionaire gerichtheid moet hebben. Aan het gemeente-van-Christus-zijn is onlosmakelijk verbonden het zout-der-aarde en het licht-der-wereld-zijn. 1 Petr. 2 : 9: „Gij echter zijt een uitverkoren geslacht... om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit het duister geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht”.

Het naar buiten gekeerd zijn is inherent aan het gemeente-van-Christus-zijn. Het is bijna meer een vanzelfsprekendheid dan een gebod, al gebiedt de Here het ons wel degelijk (Mt. 28 : 19).

Het uitgangspunt in de bezinning op het evangelisatiewerk moet o.i. deze vanzelfsprekendheid en dit gebod zijn. Niemand minder dan ds De Jong zelf heeft dit in 1982 nog heel scherp onder woorden gebracht: „Want evangelisatie is dringend nodig, ook in onze tijd. Het is goed om over

¹⁾ Opbouw, 29e jaargang no. 5, pg. 34, 35 en no. 6, pg. 42, 43.

de tijd waarin wij leven na te denken... Maar nooit zal dat nadenken mogen betekenen dat we voorbij zien aan de opdracht, die voor alle tijden en aangelegenheden of situaties gegeven is, namelijk dat wij zijn getuigen zullen zijn (Hand. 1:8). Het noodzakelijke zinnen mag ons in geen geval bij deze hoofdzaak vandaan halen. Het zou immers kunnen zijn dat wij ons van de tijd waarin wij leven zo'n sterk en gevestigd beeld vormen dat dat voor wat ons betreft gaat functioneren als een gevangenis voor de Here God en zijn mogelijkheden²⁾.

Nu beseffen we heel goed, dat dit standpunt niet haaks op het huidige hoeft te staan. Ds De Jong spreekt immers van een minderheidsstrategie.

Toch menen we, dat een hernieuwde inzet bij het gebod de visie op het evangelisatiewerk zal stempelen. Het beseft, dat God de gemeente van Christus in deze genadetijd gebruikt om velen voor Zich te winnen, doet een gemeente-zijn ontstaan dat bij voortduur, actief en creatief gericht is op nieuwe mogelijkheden om onze medeburgers in de huidige situatie met het evangelie in aanraking te brengen. Wanneer we echter al te zeer zien op onze geseculariseerde samenleving is het geen wonder, dat we geneigd zijn in onze schulp te kruipen.

2. Nu kunnen we ons voorstellen, dat ds De Jong een beroep op het gebod in de huidige situatie onvoldoende acht. Hij vraagt zich immers af of het doodlopen van het grootschalige evangelisatiewerk niet samenhangt met Jes. 8:16, 17. En elders zegt hij dat „tijden des welbehagens te onderscheiden zijn van situaties die een meer gesloten karakter dragen”. Hierdoor qualificeert ds De Jong onze situatie profetisch, van boven af, waardoor de wijze van gebodsvervulling sterk bepaald wordt.

Twee opmerkingen willen we hierover maken.

Allereerst vragen we ons af of een analyse van het evangelisatiewerk in de huidige situatie wel tot bovengenoemde conclusie moet leiden. Daarmee moeten we o.i. toch bijzonder voorzichtig zijn. Behoren we ons niet allereerst af te vragen of we met het organiseren van die grootschalige acties wel op de goede weg zijn? Een aantal bezwaren laten zich noemen. Ten eerste het onpersoonlijke en massale karakter van de grootschaligheid. De hoorders kunnen het evangelie – zo ze het al begrijpen – schouderophalend van zich af laten glijden. Ten

tweede worden we in Nederland – Amsterdam spant de kroon – werkelijk overspoeld door allerlei religieuze prietpraat. Dit maakt het gehoor wantrouwig en onwelwillend. Ten derde is zo'n actie een slechts verbale vorm van evangelisatie. De vraag naar de echtheid wil men echter getoetst zien aan een vernieuwde levensstijl. En ten vierde is de ellendige verdeeldheid van de Kerk werkelijk een belemmering. Mogelijk zijn er meer bezwaren te noemen. Vooralsnog gaat het er om of ds De Jong zijn kernvraag niet te vroeg stelt. Moeten we ons niet eens afvragen of we wel op de goede weg zijn? En vervolgens op welke weg we dan verder moeten?

Ten tweede vragen we ons af op welke wijze we in het evangelisatiewerk om mogen gaan met het in de Schrift geopenbaarde gegeven, dat onze God een verkiezend God is. O.i. mag dit nooit als een rem op het evangelisatiewerk gaan werken, integendeel zelfs. Juist deze kennis moet de gemeente van Christus aanzetten om des te actiever zichzelf als een kanaal voor Gods verkiezend handelen open te stellen. Zoals in de Dordtse Leerregels de zekerheid der volharding een prikkel tot het ernstig en voortdurend beoefenen van dankbaarheid en het doen van goede

werken is (v. 12, verg. v. 13), zo mag ook in het evangelisatiewerk de verkiezing een prikkel zijn tot het handhaven en uitvoeren van de evangelieverkondiging.

Van groot belang hierbij is, dat het evangelisatiewerk biddend en verbiddend gebeurt. Het gebed behoedt ons er voor ons bij de gegeven situatie neer te leggen. In geloof mogen we opzien naar de Here God, de enige, die gesloten harten kan openen, de enige die ons stukwerk vruchtbaar kan maken.

Redactie

Ir. A. Biersteker
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. K. Muller
Ds. E. R. Postma

Adres van de Redactie:

Ds. K. Muller, Dovenetel 45,
8446 SH Heerenveen
Tel. 05130-20476

Kerknieuws / Uit breder kring

M. J. F. van der Wal
Brugakker 60-17
3704 RA Zeist
Tel. 03404-61525

Vloeken in de literatuur en kunst

Op donderdag 18 april a.s. hoopt de Bond tegen het Vloeken zijn 68e jaarvergadering te houden. Dhr. H. Werkman zal een referaat houden met als titel „Vloeken in de literatuur en kunst”. De aanwezige begunstigers en belangstellenden kunnen zich bezinnen op dit belangrijke onderwerp, en eventueel hierover van gedachten wisselen met dhr. H. Werkman of met het bestuur van de Bond.

Daarnaast zal de voorzitter, drs B. J. Wiegeraad, zijn gebruikelijke jaarrede uitspreken en tevens een toelichting geven op het in het afgelopen jaar gevoerde beleid.

De bijeenkomst vindt plaats op D.V. 18 april 1985, 's avonds om 19.00 uur in „De Oude Tram”, Stationsplein 4 (bij NS-station) te Amersfoort.

Discipel

Ik denk nu aan de twee wandelaars naar Emmaüs. Meestal gaan we er van uit, dat het twee mannen geweest zijn. Enkele uitleggers denken dat Kleopas, één van de twee, vergezeld werd door zijn vrouw. Hij zou dezelfde geweest zijn als de Kleopas die in Joh. 19:25 genoemd wordt en dus een oom van Jezus, terwijl de vrouw zelf bij het kruis gestaan heeft. We weten het niet, maar als de twee wandelaars inderdaad een echtpaar geweest zijn, geeft dat kleur aan de herhaalde opmerking van Kleopas, dat „vrouwen uit ons midden ons hebben doen ontstellen”. Hij zou daarmee bedoeld hebben tot de vreemdeling te zeggen, die met hen was gaan oplopen: „Meneer, zegt U uw mening eens over zulke vrouwenpraat” en de vrouw zou gezwegen hebben, omdat zij nu eenmaal vrouw was en de mannen haar toch niet geloofden en dan samen maar moesten zien, wat zij ervan vonden. De kern van de geschiedenis die Lucas beschrijft, ligt dunkt me, hierin, dat de twee wandelaars Jezus ontmoeten, dat zij Hem herkennen, dat zij met Hem het avondmaal vieren en dat zij

Pastorale notities

DOOR
A. H. ALGRA
MAASSLUIS

die drie gebeurtenissen toch niet het belangrijkste vinden van de dag en de avond. Het hoogtepunt is voor hen, blijkens hun eigen woorden, dat Jezus tot hen sprak in de opening der Schriften. Daardoor stond hun hart in vuur en vlam.

Wanneer je tegenwoordig „talk-shows” voor de televisie probeert te volgen of als je aanwezig bent in kring- of groeps-gesprekken, dan vult de één de ander aan in het weergeven van zijn of haar meningen en als het „geestelijke” gesprekken zijn, dan staan de „ontmoetingen met de Heer”, de „Godservaringen” sterk voorop. Er worden getuigenissen afgelegd over de tijdstippen waarop Jezus in je hart kwam of waarop jij aan Jezus je hart gaf en hoe alles toen zo heerlijk anders werd en nieuw. Er is weinig „lering” bij. Het is

zeker niet aantrekkelijk meer, als iemand „onderwijst”. Er wordt ook al geruime tijd over de preek geschreven alsof die haar tijd gehad zou hebben en hoognodig plaats moet maken voor het „gesprek”. Voor de catechisaties zou hetzelfde gelden. Laten de jongeren het gesprek voeren, want dan komt er meer uit, dan wanneer ze naar de dominee luisteren. Ze kunnen dan hun geloofsbelevissen aan elkaar kwijt en dat zal hen boeien, meer dan een „les” van zo'n ouder iemand. Ik voor mij, ik heb daar ook wel voor gevoeld en ik heb op dit terrein ook wel geëxperimenteerd, maar in de bijbel vond ik toch steeds het woord „discipel” terug, ook ná Jezus' opstanding. Heel vaak in het boek Handelingen der Apostelen. Jezus had zelf trouwens gezegd: „Maakt al de volkeren tot mijn discipelen” en „discipel” betekent nog altijd „leerling”.

Voor een Oosterling is „het volgen van een goeroe” en het „leerling zijn” een wezenlijk begrip. Voor de Westerling niet. De doorsnee-Westerling is daar te eigenwijs en eigenzinnig voor. Hij zal zelf de dienst wel uitmaken. Ook de kerkdienst.

²⁾ Opbouw, 26e jaargang no. 18, pg. 142.

Een abc van het Nieuwe Testament

Radicaal

Dat woord betekent in alledaags nederlands: tot in de wortel. Dus kunnen we ook wel zeggen: grondig of totaal. Als we iets radicaal uitroeien, dan doen we dat met wortel en tak. Radicale politici zijn uitersten. Ze vormen geen middenmoot. Ze behoren tot de vleugels, hetzij rechts of links. Zo is het ook met kerken. Radicalen zijn of zwaar-orthodox of geheel vrijzinnig.

Het woord radicaal komt in het N.T. zo niet voor. Maar de zaak wel. En daarom waag ik het erop onder dit woord te bespreken, hoe radicaal we mogen en moeten geloven al wat God ons beloofd heeft. En hoe wij ook radicaal mogen en moeten doen wat Christus ons geboden heeft. Dát was immers Zijn opdracht aan de apostelen: Verkondigt het Evangelie aan alle schepselen. En: leert hen onderhouden alles wat Ik geboden heb. Eerst dus, dat we radicaal geloven mogen.

De Here Jezus spreekt van ongelof, kleingelof en grootgelof. Gelovigen kunnen ook wel een tijd van ongelof hebben. Dan hebben ze geen oog voor Gods beloften. Dan wordt het zaad van het Evangelie verstikt door allerlei oorzaken. Jezus noemt o.a. materiële zorgen en begeerte naar rijkdom. Geloof is terecht vergelijken met een lege hand, die Gods beloften grijpt. In Luk. 17 vragen de discipelen om vermeerdering van geloof. Daar gaat Jezus niet op in. Ik hoorde daarover eens een preek en de prediker zei: Geloof wordt niet gewogen bij het pond. Geloof is klein of groot naar mate het weinig of veel van Gods beloften grijpt. Het is dunkt mij te vergelijken bij een zoeklicht. Tijdens de oorlog zagen we zoeklichten, die de hemel aftastten naar vijandelijke vliegtuigen. Er waren van die kleine lichtbundels, die maar een enkel vliegtuig in het licht konden zetten. Maar ook van die brede bundels, die een groot deel van de lucht bestreken. Ze konden een hele zwerm van vliegtuigen bestralen. Een klein geloof grijpt maar een klein deel van Gods beloften. Een groot geloof omvat al wat God beloofd heeft. Jezus zegt in Luk. 17 tot z'n discipelen: Als ge een geloof hebt als een mosterdzaad, dan kunt ge een boom ontwortelen en in de zee verplaatsen. Dat wil niet zeggen, dat ze dit wonder letterlijk kunnen volvoeren. Deze manier van spreken is een raadselspreuk, alleen voor een goede verstaander duidelijk. Zo sprak

DOOR H. J. JAGER KAMPEN

de Heiland in de Bergrede ook over een hand afkappen en een oog uittrekken. Daarmee bedoelde Hij niet, dat iemand werkelijk zijn hand op het blok zou leggen en met de bijl gaan hakken. Maar Hij wilde zeggen, dat we radicaal de verleiding zouden weerstaan: Een boek in het vuur werpen als het tot zonde zou verleiden en de knop van de T.V. omdraaien, als het vertoonde ons zou neertrekken. Zo bedoelt de Heiland te zeggen: als je een geloof hebt, zo krachtig als een mosterdzaadje, dan kun je ongeloflijke daden doen. Veel meer dan je zou verwachten. Op een andere plaats spreekt Christus van een geloof, dat bergen kan verzetten. Zoals wij nog zeggen van een man, die verbazend veel werk kan verzetten: Hij kan bergen werk verzetten. Jezus zegt in Matth. 17: Als je geloof hebt zo krachtig als een mosterdzaadje, dan kun je alles. Met alles is bedoeld: alles, wat van je gevraagd wordt. De discipelen zouden dan de zieke jongen hebben kunnen genezen. Wat voor ons niet meer geldt.

Een mosterdzaadje is wel heel klein, maar zeer krachtig. Zo krachtig, dat het opschiet tot een groot gewas, waarin de vogelen nestelen en schaduw vinden. Zo kan het geloof groeien en steeds meer van God en van Jezus Christus verwachten. Daartoe is geloofsoefening nodig. Het is onbegrijpelijk, dat sommige (of vele) mensen, die tientallen jaren het Evangelie hebben gehoord, nog bitter weinig van de HERE verwachten. Het Evangelie is toch zo rijk. En het komt tot ons met bevel van geloof en bekering. Ik ontmoette in m'n leven heel wat mensen, die zaten met de vraag of ze wel mochten geloven. Als de Here het gebiedt, zouden wij het dan niet mogen?

Het Evangelie stelt toch geen voorwaarden? Waarom geloven hele scharen niet, wat ons verkondigd wordt in Joh. 3:16: „Alzo lief heeft God de wereld gehad”. De wereld, dat betekent in elk geval ook de mensenwereld. Gods verkiezende liefde is universeel. Allen tot wie het Evangelie komt door de verkondiging ontvangen de verzekering, dat Gods liefde hen wil redden. We mogen als we God en Jezus Christus geloven op hun Woord onze naam gelovig invullen. God wil niet, dat iemand verloren gaat. Hij wil, dat we geloven en ons bekeren en leven in de volle zin van het woord. Als één van ons, die de Blijde Boodschap hebben gehoord verloren gaat, dan is dat niet de schuld van God. Maar eigen schuld. Ons ongelof is de oorzaak. Gods genade is verschenen met de bedoeling het heil, de verlossing te brengen tot alle mensen, die de goede tijding horen. God Die volgens Johannes Liefde is dringt door Woord en Geest aan op geloof. Hij dwingt niemand, maar dringt wel aan. Ja, zo hoor ik velen zeggen (ik hoor het nog bijna dagelijks) maar het geloof is toch een gave? Ja stellig. Maar laten we niet vergeten, dat Gods gaven voor ons opgaven zijn. Dat geldt van geloof en van bekering en van volharding en van de praktijk der godzaligheid. Ja van alle goede gaven en volmaakte giften, die ons toekomen van de Vader der lichten. God laat ons de vrijheid om „neen” te zeggen tegen al wat Hij ons belooft. De Here Jezus verweet Jeruzalem, dat Hij haar bewoners wel had willen verzamelen om zich heen, zoals een kloek haar kuikens onder de vleugels lukt, maar dat zij niet hadden gewild. En zo staat er ook van de Farizeeën, dat zij Gods plan van verlossing verijdelden, door zich niet te laten dopen door Johannes. God wilde wel, maar zij wilden niet. Daarom God die vrijheid gaf en

geeft? Ik weet het niet. Alleen dit durf ik er van zeggen dat Hij niet wil geloofd en gediend worden door automaten of robots. Maar door mensen, naar Zijn beeld geschapen, met wil en verstand. Hij giet ons de gaven niet in, maar biedt ons het medicijn. Als we dat niet aanvaarden en ons toeëigenen dan gaan we verloren door eigen ongelof.

Waarom niet radicaal en totaal geloven, dat God is zoals Hij zich toont in Jezus Christus? Die heeft gezegd: Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. Heeft Jezus iemand afgewezen die tot Hem de toevlucht nam? Een tollenaar, een hoer, een overspelige vrouw? Een Nicodemus? Niemand en zo is Hij nog. En zo is Zijn Vader. En zo is Zijn Geest. Hij is niet gekomen in de wereld om te oordelen en veroordelen, maar om te behouden.

We mogen radicaal zijn in ons geloven. Maar dan ook in het onderhouden van wat Christus ons geboden heeft en nog gebiedt. Dat wordt in brede kringen van het Christendom ontkend. Ik las een Duits rijmpje, dat overgezet betekent: Laat het werk maar staan, want alles is toch allang voldaan. We zijn gekocht en er is voor ons betaald, en nu komt het er niet meer zo opaan, wat wij doen.

Als dat wáár was, zou deze leer zorgeloze en goddeloze mensen kweken.

Maar het is niet waar. Ook als vrijgekocht door de Here zullen we geoordeeld worden naar wat wij gedaan hebben, hetzij goed hetzij kwaad. Wel hoeven wij daardoor niets meer verdienen. Na de komst en het werk van Christus is het uit met het leven uit de wet. Maar evengoed zullen we radicaal mogen en moet onderhouden al wat Christus ons geboden heeft en

Jaarvergadering „Opbouw”

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Gereformeerde Persvereniging „Opbouw” zal dit jaar worden gehouden op zaterdag 11 mei a.s. in de Jeruzalemkerk te Utrecht.

In de morgenvergadering, die ook voor belangstellenden toegankelijk is, zal de heer Dr B. de Vries, fractievoorzitter van het CDA in de Tweede Kamer der Staten-Generaal spreken over het onderwerp:

Taak en functie van de christen in de Nederlandse samenleving.

Het bestuur

gebiedt. Dat we ons leven lang wel tegen de oude mens hebben te strijden is waar. Maar daarbij hebben we de belofte, dat we superoverwinnaars zullen zijn. De volmaaktheid zullen we eerst hiernamaals bereiken, maar we zullen er wel naar jagen! En ons uiterste best doen onze roeping en verkiezing vast te maken.

Wat houden die geboden van Christus in? O.a. de Bergrede. En die is wel radicaal. Dat begint al met de zaligsprekingsen. Gelukkig worden geprezen o.a. de nederigen; de reinen van hart; de barmhartigen; de vredestiters. Dat zijn de discipelen en discipelinnen van Christus en dat moeten ze zijn.

Ze zijn het zout der aarde en het licht der wereld. Ze moeten hun licht laten schijnen, opdat de mensen hun goede werken zien en getrokken worden om met de gemeente God te verheerlijken.

Ze moeten de evangelische wet onderhouden. En nauwgezet.

Ze zullen niet alleen moord en echtbreuk en diefstal niet plegen, maar ook tegen de wortels van dat kwaad strijden.

Ze zullen kwaad met goed vergelden. Niet maar hun vrienden liefhebben, maar hun vijanden. Alles zullen ze doen, niet om door de mensen gezien te worden, maar voor de hemelse Vader.

Ze zullen hun rijkdom niet in de mammon zoeken, maar rijk zijn in God. Niet bezorgd blijven, maar allereerst het Koninkrijk Gods zoeken en wat recht is voor God.

Ze zullen niet oordelen (lichtvaardig) en niet de brede weg opgaan, maar de smalle zoeken en vinden.

Vrij algemeen wordt gezegd en in veel kerken ook wel aan de gemeente voorgehouden, dat van onderhouding van dit alles niets of althans weinig terecht komt en dat dit eigenlijk ook niet meer hoeft, na de verzoening. Maar zegt de Heiland dit aan het slot van Matth. 7? Elke bijbellezer kan zich overtuigen, dat Hij heel wat anders zei. We kennen waarschijnlijk allen wel die woorden, maar dringt het wel tot ons door? „Niet een ieder die zegt: Here, Here, zal het koninkrijk der hemelen binnengaan; maar wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk zeggen, Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid”.

Op weg naar Chalcedon

2. Athanasius: het Woord is vlees geworden (vervolg)

Vergankelijk wordt onvergankelijk

Daar kijk je dan in een geschrift van ruim 16 eeuwen geleden. De betoogtrant is anders dan je gewend bent. Het kost je meer moeite om bepaalde argumenten op je te laten inwerken. Bepaalde dingen – „het sterke besef van de schrijver dat hij pleit voor een zaak die al gewonnen is” (Berkhofs commentaar) is er één van – zeggen wij niet meer zo gemakkelijk na. Maar we merken dat het voor Athanasius niet zomaar een polemische gezindheid was die hem tot verwoed bestrijder van Arianisme maakt. Centraal voor hem staat het besef dat Christus God is – geen ‘halfgod’, zoals Arius zegt – maar echt God. Want alleen God kan de mens die van Hem vervreemd is, met Zichzelf verzoenen. Ook is het goed te zeggen dat voor Athanasius „de Vleswording” niet alleen een gebeuren is dat we met Kerst herdenken. Het gaat om Christus’ totale omwandeling op aarde, als de Lijdende Knecht. Het gaat dus ook om de tragedie van Goede Vrijdag en Glorie van Pasen.

Berkhof opnieuw: „Centraal is daarom niet zozeer het kruislijden als wel de menswording en de opstanding, want daarin heeft zijnsverandering der menselijke natuur plaatsgegrepen, krachtens haar verbinding met de goddelijke natuur. Het kruislijden bewijst vooral de onderworpenheid onzer natuur aan de vergankelijkheid. Maar deze vergankelijkheid wordt nu krachteloos gemaakt en uitgedreven door de als een geneesmiddel werkende goddelijke natuur. Zo heeft Christus door zijn dood de dood gedood. De oosterse Christen ziet Christus’ dood als voorspel zijner opstanding. Er is niet zozeer sprake van verzoening der schuld, als wel van strijd tegen de dood en opheffing van de gevolgen der schuld: de vergankelijkheid.”⁸⁾

Een andere Dood

Bij Athanasius komt iets aan de orde dat ik niet dagelijks in ons denken over dit alles meen te bespeuren. Sterk ligt het accent op Christus’ Macht. Hij hield niet te sterven, maar Hij deed het toch! „Indien Hij ergens alleen op een bed volgens de gewoonte van de mensen zijn lichaam had afgelegd, zou men gedacht hebben dat Hij de dood

DOOR P. J. VAN KAMPEN ZEIST

onderging wegens de zwakheid van zijn natuur en dat Hij niets méér had dan andere mensen. Maar omdat Hij het Leven en het Woord van God was en moest sterven voor allen, gaf Hij, als het Leven en de Macht, sterkte aan het lichaam... Maar aan de andere kant, omdat de dood onvermijdelijk was, maakte Hij zich van deze gelegenheid meester, niet uit Zichzelf, maar door middel van anderen, om zijn offer te volbrengen.”⁹⁾

Hij die alles draagt heeft zich laten wegvoeren en toch, „Wat aan de Rechter geschiedde is waarlijk passend bij God en in veel opzichten zijn Goddelijkheid waardig.”

Nog wat citaten, niet geheel willekeurig gekozen. „Daarom is het Woord van God Zelf gekomen, want alleen Hij, het Beeld van de Vader, kon de mensen weer de mogelijkheid teruggeven te zijn volgens het Beeld van de Vader.”

„Want Hij was niet opgesloten in het lichaam. Hij was niet in het lichaam zonder tegelijkertijd elders te zijn. Hij gaf geen kracht te bewegen aan zijn lichaam, terwijl Hij aan het heelal zijn kracht en voorzienigheid ontam. Maar het meest verwonderlijke van alles is: als Woord werd Hij niet omvat door enig wezen, maar Hij omvatte alles.” (Wie bij het lezen hiervan de wenkbrauwen frons, zou eens moeten lezen in Zondag 18 der Heidelbergse Catechismus.)

„Immers, bevelen geven aan de demonen en hen verjagen is geen mensenwerk, maar Gods eigen werk. En hoe kan men, wanneer men aanschouwt dat Hij de zieken waaraan de mensheid lijdt, geneest, Hem nog voor een mens houden en niet zien dat Hij God is... En wanneer men ziet dat de natuur van het water veranderd wordt en getransformeerd in wijn, hoe zou men dan niet inzien dat Hij die dit bewerkstelligt de Heer en Schepper is van de natuur en van het water? Daarom ging Hij als de Heer van het water over het meer en wandelde erop als op het land.”¹⁰⁾

Hij dood. wij onsterfelijk

Christus is Heer. Hij is vrijmachtig. Zijn werk doet Hij vrijwillig, om redenen die in Hem liggen en niet allereerst in ons. Het mondt uit in die bekende (zij het voor ons zo gemakkelijk mis te verstanen) uitspraak: „Want Hij is mens geworden, opdat wij tot God gemaakt zouden worden.” (VI, 54, 3) Bedoeld wordt, meen ik, dat Hij onze sterfelijkheid nam, en onze vergankelijkheid, en die ruilde tegen zijn onsterfelijkheid en zijn onvergankelijkheid. De angel van de dood is weg. Er is ene nieuwe situatie ontstaan, ook voor ons, die zonder kruis niet te betreden was.

Terug naar de viering van Pasen. Of het nu in het Oosten gebeurt (een week na ons Pasen dit jaar) in een schitterende liturgie, een geheel gezongen dienst van zo’n drie uur, waarin men wordt gedacht te staan of op een andere, ons meer vertrouwde wijze, één ding blijft staan. De dood is aan de ontmoeting met Christus ondergegaan. Na die gigantische confrontatie is het graf leeg van Hem, maar de wereld is er vol van! Dat blijft zo tot het eind der tijden. En als Hij terugkomt, naar zijn Woord, op de wolken des hemels, dan wordt alles alleen nog maar voller van Hem! Meer heerlijkheid (althans, zeker meer zichbaar voor ons), meer onvergankelijkheid. Als God zal zijn alles in allen, zal ten volle blijken welk een scharnier in de tijd het gebeuren in die wereldschokkende week is geweest.

⁸⁾ ed. J. Haantjes/A. v. d. Hoeven. a.w., p. 31.

⁹⁾ Zusters Benedictinessen, a.w., pp. 154, 155.

¹⁰⁾ Zusters Benedictinessen, a.w., pp. 143; 144-145; 148; 149; 150; 157.

De ko-ho-ho-ning van Hispanje

De dominee en ik zijn het niet eens. Hij vindt dat het zingen van het eerste couplet van het Wilhelmus geen enkele zin heeft en dat het daarom in de kerk maar beter niet gezongen kan worden. Dat hij het bij gepaste gelegenheden tóch opgeeft, is meer om mij een plezier te doen dan uit overtuiging en dat is aardig van hem. Misschien doe ik hém op mijn beurt een plezier door nog eens uiteen te zetten waarom ook dat eerste couplet een wezenlijk en onmisbaar onderdeel van ons volkslied is. Ik hoop dat anderen ervan mee-profiteren, want er schijnen meer mensen te zijn die problemen met dat couplet hebben. Het lijkt me goed dat nú te doen omdat er binnenkort weer alle reden is dat lied te zingen, ook als kerkelijke gemeente. We hopen straks toch te herdenken dat we veertig jaar geleden zijn bevrijd?

Het is vooral die koning van Hispanje die de mensen dwars zit. Ze hebben wat tegen die man. Ze hebben hem nooit geëerd, ze zullen dat ook nooit doen. Ja, maar als we zó gaan redeneren, kunnen we wel aan het schrappen blijven! Ik bèn Willem van Nassau helemaal niet, waarom zal ik dát dan zingen? En dan kunnen we allerlei psalmen ook niet meer gebruiken. „Jeruzalem dat ik bemin, wij treden uwe poorten in!” Dát zingen we wel, maar we traden intussen geen enkele poort binnen, we blijven gewoon zitten en we vinden dat heel gewoon. (Nou ja, de meesten van ons tenminste.) Het bekende zesde couplet van het Wilhelmus kunnen we dan ook wel achterwege laten. Want welke tirannie is het die ons hart doorwondt? Is het de tirannie achter het ijzeren gordijn? Of die in Cuba? Of die in Afrika? En hoe denken we die tirannie te verdrijven? We blijven toch gewoon zitten?

Nee, in ons volkslied wordt Willem van Oranje sprekend ingevoerd. Hij heeft de basis voor onze nationale zelfstandigheid gelegd en in het lied wordt uitgesproken wat hem gedreven heeft. Hij is zijn vaderland getrouw gebleven tot in de dood. Hij kende zijn plicht; hij was „vrij onverveerd”, dat wil zeggen: bijzonder moedig („vrij” is een versterkend woord). Hij was niet zo maar een ordinaire opstandeling, nee, hij erkende het wettige gezag van de koning van Spanje die ook heer over de Nederlanden was. Maar u moet daarna direct verband leggen met de tweede strofe: „In Godes vrees te leven heb ik altijd betracht.” Willem van Oranje respecteert het gezag van de koning, maar hij moest óók God gehoorzamen. En daardoor ontstonden de problemen! De tweede strofe vervolgt: „Daarom ben ik verdreven, om land en luid gebracht”. Dat betekent: Omdat ik Gód wilde dienen, ben ik verdreven, beroofd van mijn land en van mijn mensen. (brengen om = beroven van. Vergelijk: iemand om het leven brengen.)

Het is die gedachte die in het begin van ons volkslied doorklinkt: we moeten de overheid respecteren, maar we hebben allereerst Gód-vrezend te leven, ook al kan dat ernstige gevolgen hebben. In de laatste strofe staat het nóg eens, als een afsluiting:

Voor God wil ik belijden
En zijne grote macht:
Dat ik te géne tijden
De koning heb veracht,
Maar dat ik God de Here,
De hóógste Majesteit
Heb moeten obediëren (= gehoorzamen)
In der gerechtigheid.

EX LIBRIS

DOOR
T. HOEKSTRA
ZWOLLE

De dichter van het lied laat het Willem van Oranje met een eed bekrachtigen: hij heeft niet de koning veracht, hij is geen ordinaire opstandeling, maar hij heeft gedaan wat Gód wilde, wat hij móest doen!

Eigenlijk is het een wonder dat in ons Nederland, waar toch niet zo erg veel meer ge-

vraagd wordt naar wat God wil, dit lied nog steeds door miljoenen gezongen wordt. Ik denk trouwens dat ook veel van onze landgenoten die van de Here vervreemd zijn, toch op hun manier instemmen met de gedachte dat het niet de overheid is die uiteindelijk het laatste woord heeft want dán zou er inderdaad terecht van tirannie gesproken moeten worden. Maar juist de kerk moet de symbolische betekenis zien van het slot van die eerste strofe: De koning van Hispanje heb ik altijd geëerd. Dat betekent: wij stemmen in met wat Willem van Nassau zei, wij respecteren onze overheid, wij erkennen haar gezag, wij zijn geen revolutionairen. Het is natuurlijk niet mogelijk alle coupletten te gaan zingen, daarom is het goed met één of twee te volstaan. Maar we moeten wél beseffen in welk verband de woorden staan: We moeten God meer gehoorzamen dan de mensen, ook al kan dat grote offers kosten! Van harte hoop ik dat nog héél lang in alle kerken van ons goede vaderland ook dit eerste couplet van het Wilhelmus gezongen zal worden. Het zou mooi zijn als de mensen dan ook eens bijgebracht werd wat de betekenis daarvan is. Van mij mag een dominee best een beetje uitleg geven bij wat we zingen.

Dit is het einde niet

Er wordt veel gesproken over vrede, ook over het bewerken van vrede. Dat is op zichzelf natuurlijk niet verkeerd. De bijbel spreekt echter niet alleen over vrede maar ook over oorlog. Ik ben bang dat b.v. in de discussies rondom bewapening en ontwapening dat wel eens vergeten wordt. Om maar één bijbelhoofdstuk te noemen, Mattheüs 24. Heel gericht wordt daar gesproken over oorlogen die zullen komen.

De Here Jezus geeft in dit hoofdstuk antwoord op een vraag van zijn discipelen. Die vraag is een vervolg op wat staat in Matth. 23: 'Want Ik zeg u, gij zult Mij van nu aan niet meer zien totdat gij zegt: Gezegend Hij die komt in de naam des Heren!' De discipelen vragen dan om een teken, ze willen weten op welke wijze ze het kunnen weten dat die komst echt aanstaande is en dat de voleinding der wereld echt een feit wordt. Jezus geeft dan niet direct een antwoord. Dat is opvallend.

Terloops...

DOOR
P. C. VAN WIJK
ZALTBOMMEL

Wel zegt Hij nadrukkelijk dat de discipelen zich niet van de wijs moeten laten brengen, niet door valse profeten maar ook niet door oorlogen en geruchten van oorlogen. Want met dat alles houdt de geschiedenis nl. niet op, dat is het einde niet (vers 6).

We moeten voorzichtig zijn met het aanwijzen van oorlogen en oorlogsgeruchten, van hongersnoden en aardbevingen, als tekenen van God dat de wederkomst van Jezus dichtbij of heel dichtbij is. De geschiedenis laat zien dat dat een grote vergissing kan zijn. Zeker, die oorlogen, zijn er en komen er, niet als een gebod maar als een gegeven. De hongersnoden en rampen zullen elkaar opvolgen, Jezus voorzegt het, en

wij mogen het onze doen om noden te lenigen. Het einde komt pas als het evangelie van het Koninkrijk in de hele wereld zal zijn verkondigd.

—o—

Van deze zondige aarde kun je eigenlijk niet anders dan narigheid verwachten en je hoeft maar om je heen te kijken om die narigheid in allerlei vorm te ontdekken. De zonde werkt door in de eeuwen.

Maar als je daar oog voor hebt is het goed je de vraag te stellen: wat doe je met de vredesboodschap van Jezus? Wat doe je op jouw plaats aan de verbreiding van het evangelie, wat is jouw werk in dienst van de vrede?

Langs die vraag kan niemand heen.

We kunnen over oorlog en vrede op b.v. twee manieren verkeerd spreken.

We kunnen doen alsof wij de vrede maken door ónze onderhandelingen en onze betogen, door onze demonstraties en onze spandoeken.

We kunnen ook over vrede spreken en verwijzen naar Matth. 24 en intussen lijdelijk op onze stoel blijven zitten alsof er niets te doen is voor ons.

Jezus is elke dag bij ons met een boodschap, een boodschap van vrede en heil. Hij is bezig voor de vrede, niet als een heer maar als een knecht.

Wie dit gelooft ontvangt een teken, tekenen (meervoud) zelfs.

Kinderen armen van geest mensen gelouterd tot vrede horen de naam in hun hart dragen het woord in hun vlees.

Blinden herkennen de hand dovenmansoren verstaan hem zalig de man die gelooft zalig de boom aan de bron.

Niet in het graf van voorbij niet in een tempel van dromen hier in ons midden is Hij hier in de schaduw der hoop.

Hier in dit stervend bestaan wordt Hij voor ons geloofwaardig worden wij mensen van God, liefde op leven en dood.

Lied 325

Redactie ontving

Dr G. J. D. Aalders, Synagoge, kerk en staat in de eerste vijf eeuwen. 104 blz., f 15,90; J. H. Kok, Kampen.

Contact. Orgaan van de Bond van Christelijke Gereformeerde Vrouwenverenigingen. Verschijnt 10 x per jaar. Ab.prijs f 17,50 voor niet-leden, f 15,- voor leden. Adres: Bondsbu. BCGV, Charlotte de Bourbonlaan 26, 3062 GE Rotterdam, tel. 010-527394.

Elisabethbode-paasnummer; vanaf f 1,- per exemplaar; korting bij meerdere exemplaren. St. Elisabethbode, Postbus 100, 7240 AC Lochem.

RES Publications (GOS Publikaties): Mission and the Future - Charging New Strategies (\$ 4.00); Integrating Youth into the Full Life and Word of the Church (\$ 3.00); Reformed Churches Facing the Future (\$ 1.50); The Interpretation of Scripture Today (\$ 4.00). Uitg. Reformed Ecumenical Synod, 1677 Gentian Drive, S.E., Grand Rapids, Michigan, USA 49508.

Dr H. Blijham, Bedreigd leven bedreigd bestaan. 158 bl z., f 22,50; uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam.

C. G. Scorer, Leven in onze handen. een studie in menselijke waarden. Met een introductie door prof. dr W. H. Velema. 133 blz., f 19,50; uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam.

Acta, deel I. van de Generale Synode van de Geref. Kerken in Nederland. Heemse 1984-1985. 395 blz., f 59,50; uitg. Vijlbrief, Haarlem.

Riekus de Mooij, Het geduk van de twijfel. 234 blz., f 24,90; uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam.

Kerkorde van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, het laatst gewijzigd en aangevuld door de synode van Rotterdam 1983. 167 blz., f 27,50; uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam.

Cor Bouchette, Wierook - Gedichtenbundel; 43 blz., f 8,90; uitg. Kok, Kampen.

Joh. de Haas, Gedenkt uw voorgangers, deel 3, periode 1915-1945; 341 blz.; uitg. Vijlbrief, Haarlem.

Drs K. Exalto, Binnen of buiten — Over de uitverkiezing; 64 blz., f 9,90; uitg. De Groot Goudriaan, Kampen.

Drs M. Verduin, De spiegel van het boek Jona — Een bijbelstudie; 95 blz., f 14,75; uitg. Kok, Kampen.

Dr L. A. Snijders, Spreuken — een praktische bijbelverklaring; in de serie Tekst en Toelichting; 196 blz., f 28,50; uitg. Kok, Kampen.

Dr K. J. Kraan, Genezing en bevrijding — deel II. Spanningen in de dienst der genezing. 168 blz., f 35,-; uitg. Kok, Kampen.

Jaap van den Hurk, Groot Nederlands Korenboek; 146 blz., f 19,90; uitg. Kok, Kampen.

Co 't Hart, In Liefde Verzwegen — dichtbundel; 48 blz., f 8,90; uitg. Kok, Kampen.

Ton Valkenburg, Soms moet ik op eens huilen — over mensen met depressies. 85 blz., f 12,90; uitg. J. H. Kok, Kampen.

Marion Stroud, Ouder worden — een geschenk. Foto's en tekst. f 19,90; uitg. J. N. Voorhoeve, Den Haag.

Ds P. Groenbergen, De liederen hammaïloth, Psalm 120-134. 164 blz., geb. f 23,90, paperb. f 19,90; uitg. Oosterbaan & Le Cointre, Goes.

Dinie Donze en Tineke Koetsier-Korvinus, Eva, waar ben je? Vrouwen thuis in kerk en maatschappij. 60 blz., f 9,-; uitg. Meinema, Delft.

H. J. Takken, Evangelie en Moslims — serie Pasmunt, deel 6; 66 blz., f 9,90; uitg. De Groot Goudriaan, Kampen.

Kerknieuws

Verhuizing

Ds J. H. Kamerbeek van Kampen hoopt op 23 april a.s. te verhuizen naar Bunschoten-Spakenburg, A. van der Horstlaan 22, postcode 3752 VN. Tel. 03499-87063.

Vrouwencontactdag 1985

De jaarlijkse Vrouwencontactdag (VCD) zal D.V. plaatsvinden op woensdag 11 september a.s. te Dronten.

Ds F. van Deursen zal spreken over het onderwerp: „Neem een voorbeeld aan Ruth!”

De kosten van deze dag bedragen f 10,-, inclusief koffie en broodmaaltijd.

We hopen een fijne dag te hebben. Nadere mededelingen volgen nog!

De organisatiecommissie VCD

Op kamers in Utrecht

Je gaat voor een studie naar Utrecht? Je zoekt daarom een kamer? De Stichting Evangelische Huisvesting kan jou wellicht aan woonruimte helpen. Deze stichting gaat uit van de Ned. Geref. kerk te Utrecht. Zij stelt kamers beschikbaar voor mensen die voor hun opleiding in Utrecht gaan wonen. In het huis, dat de stichting heeft gekocht, is plaats voor een tiental bewoners. In dit huis woon je zelfstandig; maar niet alleen: je maakt deel uit van een christelijke woongemeenschap. Een echtpaar vormt de hoofdbewoners van dit huis.

In principe worden de kamers in dit huis aangeboden voor de duur van 12 maanden. In deze periode word je geacht andere woonruimte gevonden te hebben. Bij dit zoeken is de stichting je zoveel als mogelijk behulpzaam. Heb je interesse? Vraag dan snel informatie of een aanmeldingsformulier aan bij: Secretariaat S.E.H., Kievitweide 11, 3993 DA Houten.

Regio Amersfoort

Uit het persverslag van de regiovergadering te Amersfoort, 21 maart 1985, citeren wij het volgende.

Verhouding ds W. G. Rietkerk tot de gemeente te Utrecht

Na toelichting op het besluit van de kerkeraad van Utrecht, betreffende het afstaan van ds Rietkerk aan de Stichting l'Abri, keurt de regionale vergadering dit besluit goed.

De voorzitter wenst Utrecht geluk met het genomen besluit en zegen op het werk van ds Rietkerk.

Toelichting: In het besluit van de kerk van Utrecht zijn afspraken gemaakt over regelmatige rapportage door ds Rietkerk over zijn werk voor l'Abri. De werkzaamheden zullen primair in de binnenstad van Utrecht plaatsvinden.

De kerk van Utrecht is zich bewust van de medeverantwoordelijkheid voor de consequenties, die uit dit besluit voortvloeien.

Daarnaast is een regeling getroffen met ds Rietkerk over predikbeurten etc.

Dienst des Woords

Na onderzoek van de stukken wordt het beroep van ds J. H. Kamerbeek geaprobeerde. De voorzitter besluit dit punt met het uitspreken van een hartelijke

Administratie

Administratie-adres:
Postbus 84.
3956 ZS Leersum
Tel. 03434-54288

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs:

f 47,- per jaar of f 25,- per halfjaar.
Voor studenten f 38,- p. jaar.
Buitenland f 55,- per jaar of f 70,- per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v.
Geref. Persver. Opbouw, Brabantlaan 122
2101 SK Heemstede
Tel. 023-285825

Advertentieprijs:

40 ct. per mm.
familieberichten 35 ct p. mm.
Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”
Nooitgedacht 3
3701 AL Zeist
Tel. 03404-22452

gelukwens aan het adres van Bunschoten-Spakenburg.

Naar aanleiding van de aanvraag voor een preekconsent door br. D. Fijan te Houten zal er naar worden gestreefd op de volgende regio-vergadering een onderzoek te laten plaatsvinden. De roepende kerk van die vergadering (Baarn) zal hiermee bij de vaststelling van de datum rekening houden.

Besloten wordt tot verlenging van het preekconsent van br. J. C. van Dam te Driebergen voor de periode van 5 jaar.

Uit breder kring

4e Regionale Ontmoetingsdag in Groningen

Op zaterdag 21 september a.s. organiseert de Regionale Kontaktcommissie van Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde kerken in het noorden des lands voor de 4e keer een ontmoetingsmorgen. Deze keer zal de bijeenkomst worden gehouden in Groningen, in de Maranathakerk, van Lenneplan 97. Spreker is prof. dr J. P. Versteeg te Apeldoorn. Iedere belangstellende is van hart welkom! Nadere bijzonderheden volgen nog.

Zending, jouw toekomst?

Dat is het thema van de jonge-

ren/studentenconferentie die de Bijbelse en Medische Zendingsgemeenschap, in samenwerking met de Overzeese Zendingsgemeenschap, hoopt te houden op 14 en 15 juni a.s.

In het programma wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Mogelijkheden (beroep e.d.), voorbereidingen en je thuisgemeente.
- Bijbelstudies over zending.
- Andere Godsdiensten zoals: Islam, Hindoeïsme, Animisme en Boeddhisme.
- Medisch en technisch werk, toerustingswerk en gemeenteopbouw.
- De situatie van kerk en zending in de Derde Wereld.

Naast de programma-onderdelen ruimte voor onderling contact, contact met de inleiders en de aanwezige verlofgangers. De conferentie is bedoeld voor jongeren die een warme belangstelling voor de zending hebben en zich willen oriënteren m.b.t. de mogelijkheid om uitgezonden te worden.

Plaats: Reformatorische Bijbelschool te Zeist.

Tijd: Vrijdag 14 juni vanaf 16.00 uur tot zaterdag 15 juni ± 20.00 uur.

Voor meer informatie: Bel of schrijf naar het BMZG-kantoor: Krakelingweg 10, 3707 HV Zeist, tel. 03404-13741.

Nes Ammimdag 1985

Wat leeft er in Israël en in hoe-verre moeten christenen daarmee rekening houden? Dat is de vraag, die centraal staat op de bijeenkomst die georganiseerd wordt op zaterdag 27 april in het Johannescentrum in Utrecht-Overvecht.

Die dag krijgt men de gelegenheid om van gedachten te wisselen over onderwerpen, die Israëli en Nederlandse christenen na aan het hart liggen.

Actueel onderwerp is de situatie van de Ethiopische joden, die de laatste maanden in groten getale naar Israël zijn gevlogen. Dr Jan Abbink, die onlangs op dit onderwerp promoveerde, houdt een korte inleiding, terwijl later in kleiner verband kan worden doorgepraat. Eveneens actueel is de situatie van het Overlegorgaan Joden en Christenen, het OJEC.

's Middags treedt de volksdansgroep Ralda uit Raalte op met Israëlische dansen. Samenzang besluit deze dag, die om tien uur begint met koffie en om drie uur zal worden afgesloten. Het Johannescentrum is die dag

vrij toegankelijk, er bestaat gelegenheid een lunchpakket te kopen. Er is bovendien ruimte voor een crêche, waar de ouders om beurten toezicht zullen houden. Het Johannescentrum ligt aan de Moezeldreef in Utrecht, op loopafstand van het station Utrecht-Overvecht.

Evangelische Studentenbeweging Ichthus

Wie gaat studeren of op kamers gaat wonen komt in een heel nieuwe situatie terecht. Er komen allerlei vragen op en er zal niet altijd positief gereageerd worden op het christen-zijn. Een studentengroep als Ichthus kan in zo'n situatie een goede steun zijn en een ontmoetingsplaats voor nieuwe vrienden.

Ichthus is opgebouwd uit bijbelkringen van elk zo'n 7-9 personen. Hier wordt de bijbel bestudeerd en nagedacht over de praktische consequenties van het geloof. Daarnaast nemen het gebed en het samen zingen een belangrijke plaats in. Eén van de doelstellingen is de opbouw van het eigen geloof, wat ook op thema-avonden, weekenden en de jaarlijkse retraite nagestreefd wordt. De andere doelstelling is het uitdragen van het evangelie, bijvoorbeeld d.m.v. open avonden, filmvertoningen of huisbezoeken. Ook de wekelijkse maaltijd en de zomerkampen dragen hiertoe bij.

Ichthus is niet gebonden aan een bepaalde kerk en wil hiervoor ook geen vervanging zijn, integendeel: dat wat men bij Ichthus leert, stimuleert tot (toekomstige) inzet in de plaatselijke gemeente. Er zijn groepen in de volgende steden: Amsterdam, Eindhoven, Groningen, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Wageningen en Zwolle. Coördinerend werk wordt verricht door twee studenten, en de groepen worden begeleid door een stafwerker die ook andere christelijke studentengroepen ten dienste staat. Met die andere christelijke groepen is Ichthus aangesloten bij de IFES, de internationale organisatie voor christenstudenten. Een goede mogelijkheid om eens kennis te maken met Ichthus is de door de IFES georganiseerde, jaarlijkse vakantiefconferentie voor (a.s.) studenten in Luxemburg, begin augustus.

Voor alle nadere informatie: Lé-nart de Regt, Jan van Houtkade 41a, 2311 PE Leiden, tel. 071-126024.

„Bezinning op de prediking”

Het boekje met bovengenoemde titel van ds H. D. Rietveld uit Maarssen is telefonisch te bestellen onder nr. 03465-61553.

PASTORALE LEERGANGEN TE ROTTERDAM REFORMATORISCHE LEERGANGEN TE ZWOLLE

THEOLOGISCHE BEROEPSOPLEIDING

met Bijbels Grieks en Hebreeuws

OP GRONDSLAG VAN DE GEREFORMEERDE BELIJDENIS

De lessen worden gegeven 's zaterdags, zoveel mogelijk om de 14 dagen van 10.15—15.15 uur vanaf begin september te Rotterdam en te Zwolle.

Niveau en duur van de cursussen:

1. Gemeentetoerusting	1 jaar
2. Middelbare beroepsopleiding theologie	4 jaar
3. Hogere beroepsopleiding theologie (ALLEEN TE ZWOLLE)	4 jaar

Informatie voor Rotterdam bij: Mevr. Veth van Staveren, Ceramstr. 4, 2905 SL Capelle a/d IJssel, tel. 010-504243

Informatie voor Zwolle bij: T. van der Heide, Robbesant 26, 8303 ZH Emmeloord, Tel. 05270-12774

van 6 t/m 27 mei '85 bij: D. van den Esker, Meenteweg 19, 8041 AT Zwolle, Tel. 038-212354.

DRUKWERK

Kouze uit meer dan
1000
geboorte-
huwelijks- en
gelegenheids-
kaarten

Bij geboorte en huwelijk ontvangt u een felicitatiepakket.

DRUKKERIJ „STEENBERGEN”
Nooitgedacht 3 - 3701 AL Zeist
03404-22452 (sinds 1901)

Aan onze adverteerders

Indien U voor het plaatsen van een advertentie ons een zgn. „print” toezendt, zijn wij genoodzaakt om extra kosten in rekening te brengen voor het maken van een MAT LEESBAAR NEGATIEF. Mocht U ons direkt een MAT LEESBAAR NEGATIEF kunnen leveren dan is ons dat zeer welkom en worden er geen extra kosten in rekening gebracht.

De drukker

Opbouw-uitgaven

„DE PLAATS VAN DE VROUW IN DE GEMEENTE” tweede druk

Vanwege de aanhoudende vraag naar deze brochure is nu een herdruk verschenen. De prijs is f 4.50 per exemplaar, exclusief verzendkosten. Nieuwe bestellingen worden graag tegemoet gezien via onderstaande antwoordstrook.

De inhoud van bedoelde brochure is als volgt:

- Prof. Dr. D. Holwerda, Discussie-nota inzake vrouwelijke ambtsdragers;
- Ds. G. Janssen, De vrouw en het ambt in de kerk;
- Rev. Don. A. Codling, Vrouwen - ouderlingen?;
- Drs. H. de Jong, De plaats van de vrouw in de gemeente.

Verder zijn bij de administratie nog voorradig:

- Ds. M. R. van den Berg, Jeremia;
- Drs. P. J. van Kampen, Antroposofie.

ANTWOORDKAART

Gaarne ontvang ik:

..... ex. Prof. Dr. D. Holwerda e.a., De plaats van de vrouw in de gemeente, f 4,50.

..... ex. Ds. M. R. van den Berg, Jeremia (Hulp bij bijbelstudie) à f 10,—.

..... ex. Drs. P. J. van Kampen, Antroposofie à f 3,50.

Alle prijzen zijn exclusief portokosten. De ingevulde bon in een open envelop te zenden naar: Administratie Opbouw, Antwoordnummer 38, 3940 ZD Leersum.